

NEDELJA

15 APRIL 2016 BR.254

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

www.wpcserbia.rs

BANKE OKREĆU LEĐA

Moskva i Rijad već dogovorili zamrzavanje?

Čelnik Chevrona: Za koji mesec, tržište nafte u ravnoteži

Schlumberger: Model poslovanja naftnog servisnog sektora se raspao

Gasprom menja cenovne formule za ključne evropske kupce?

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Banke naftašima seku „revolving kartice“OVDE
- Moskva i Rijad već dogovorili zamrzavanje proizvodnje nafte ?.....OVDE
- Saudijska Arabija odbacuje bilo kakvu mogućnost rezanja proizvodnje.....OVDE
- Najteže pogođene petro-države: Saudijska Arabija, Nigerija, Azerbejdžan.....OVDE
- Posle ukidanja sankcija, iranska zarada od nafte veća za 90%.....OVDE
- Čelnik Chevrona: Za koji mesec, tržište nafte u ravnoteži.....OVDE
- Broj bušotina globalno u padu - izuzev u zemljama Persijskog zaliva.....OVDE
- Schlumberger: Tradicionalni model poslovanja naftnog uslužnog sektora se raspaoOVDE
- Akcionari BP-a glasali protiv povećanja plate direktoru.....OVDE
- Rosnjeft trenutno tržišno najvrednija ruska kompanija.....OVDE
-

GAS:

- Gasprom menja cenovne formule za ključne evropske kupce.....OVDE
- Berlin objasnio zašto podržava projekat Severni tok 2.....OVDE
- Intenzivni radovi na polaznoj tački gasovoda Južni tok.....OVDE

REGION:

- Hrvatska: Ipak plutajući terminal za LNG, uz smanjeni kapacitet.....OVDE
- Pregovori Zagreba sa MOL-om o Ini ne pre leta.....OVDE
- Cene goriva u regionu.....OVDE

Banke seku „revolving kartice“ naftašima

NJUJORK –Bezmalobito dve godine od početka epskog pada cena nafte, američki proizvođači nafte iz škriljaca konačno počinju da osećaju posledice sve težeg pristupa kapitalu, pošto su se banke odlučile na najveće smanjenje revolving kredita do sada. Svakih šest meseci, naime, američki

proizvođači pregovaraju sa bankama o tome koliko novca mogu da pozajme imajući u vidu vrednost njihovih rezervi ugljovodonika, piše **Reuters**. Prilikom prethodnih revizija, banke su bile voljne da ponude svojim klijentima neke povoljnosti, ohrabrene hedžinsima kojima su se proizvođači obezbedili od daljeg pojeftinjenja nafte, kao i pokazanom sposobnošću da smanje troškove prateći u korak od sredine 2014. pad cena ove sirovine. Ovaj put, sa isticanjem hedžinga kod velikog broja kompanija i sa cenama nafte evidentiranim u njihovim izveštajima za do 20 odsto nižim nego pre šest meseci, banke zauzimaju tvrd stav. Stezanje kaiša banaka prisiliće američku industriju škriljaca na prodaju poslova, smanjenje broja zaposlenih, uz odvođenje dodatnih kompanija u stečaj. Banke su osim toga pod dodatnim pritiskom regulatora da ograniče pozajmice energetskom sektoru, dodaje agencija. Naredna revizija kredita na jesen bi mogla izazvati dodatni danak, ako se cene nafte u međuvremenu ne oporave.

Svaki treći naftaš u default-u

NJUJORK - Tarek Hamid, čelni kreditni analitičar u JPMorgan Chase kaže da će se do kraja godine oko 36%, ili nekih 150 kompanija sa spekulativnim nivoom dugovanja verovatno naći u default-u (neizmirenju obaveza), ako nafta ostane na nivou od 35 dolara. Inače, više od 50 severnoameričkih proizvođača nafte otišlo u bankrot od početka 2015.

„Zelenaši“ uskaču gde banke neće

NJUJORK - Proizvođači nafte oslanjaju se na revolving kredite za finansiranje poslova od dana do dana, pa sa smanjenjem pristupa tim izvorima moraju da traže rešenja gde znaju i umeju. Tako je kompanija Clayton Williams Energy, na primer, čija je revolving osnova srezana sa 450 miliona, na 100 miliona dolara, pozajmila razliku od „zelenaškog“ investitora Ares Management, uz tri puta veću kamatnu stopu od bankarske. S druge strane, neke od kompanija su uspele da dogovore sa bankama smanjenje, pa čak i suspenziju minimalnih finansijskih zahteva, kako bi dobili veću fleksibilnost. U pojedinim slučajevima, pak, banke zahtevaju veća ovlašćenja u kontroli načina na koji kompanije njihovi dužnici troše novac i druga sredstva potrebna za servisiranje dugova. Takva odredba „protiv gomilanja zaduženja“ određuje koliko gotovinskih sredstava firma može da ima pre nego što dodatno zahvati iz svoje kreditne linije.

G'DRIVE FUEL

100
OKTANA

**MOĆNA
TRANSFORMACIJA**

POVEĆANJE SNAGE MOTORA DO 7%

POBOLJŠANA DINAMIKA UBRZANJA DO 10%

SMANJENJE NASLAGA NEČISTOĆA NA MOTORU DO 6 PUTA

**NAJBOLJE JE
PRED VAMA**

Moskva i Rijad već dogovorili zamrzavanje proizvodnje nafte ?

DOHA - Moskva i Rijad su se u utorak dogovorili da zamrznju proizvodnju u okviru predstojećeg sastanka zemalja proizvođača nafte koji će se održati u Dohi 17. aprila. Predstavnici Saudijske Arabije i Rusije su postigli kompromis o pitanju zamrzavanja proizvodnje nafte, rekao je diplomatski izvor u Dohi. Tržište je istog dana reagovalo rastom cena nafte. Ranije je Rijad insistirao na tome da se inicijativi o zamrzavanju proizvodnje nafte na nivou januara 2016. godine pridruže sve zemlje OPEC-a, pre svih Iran. Međutim, Teheran je naveo da je spreman da se pridruži ovoj inicijativi, ali tek nakon što poveća proizvodnju do nivoa od prije uvođenja sankcija.

Sputniknews.com

Najteže pogođene petro-države: Saudijska Arabija, Nigerija, Azerbejdžan ...

LONDON - Izuzetno dug period isušanih cena nafte stvara haos u nekim zemljama finansijski oslonjenim na petro-dolare, ocenio je za *Bloomberg TV* Iain Reid, ključni naftni ekspert u investicionoj banci Macquarie Group. „Videćemo značajne probleme kod jedne ili dve

države velike izvoznice nafte, pre nego što verovatno nastupe bankroti velikog obima“, kaže on. Reid podseća da je već degradiran kreditni rejting zemalja poput Brazila i Azerbejdžana i dodaje da će uslediti nova smanjenja ako cena nafte ostane na 35 dolara, „što i stvara paniku“ među tim državama.

Specijalizovani portal *Ship & Bunker* podseća da je publikacija *Geopolitical Futures* objavila početkom godine listu deset zemalja najteže pogođenih smanjenjem ukupnih izvoznih prihoda, na kojoj su dve članice OPEC, Saudijska Arabija i Nigerija. Među pet zemalja koje će u doglednoj budućnosti biti najteže pogođene ekonomskim haosom nalazi se i Azerbejdžan kome je potrebna cena nafte od čak 93,60 dolara da bi postigao fiskalnu ravnotežu, navodi geopolitički analitičar Gorge Friedman.

Saudijska Arabija odbacuje bilo kakvu mogućnost rezanja proizvodnje

RIJAD - Cene barela nazadovale su u sredu za dva procenta na objavljivanje izjave ministra nafte Saudijske Arabije u kojoj odbacuje mogućnost rezanja proizvodnje u ovoj čelnoj članici OPEC. Odgovarajući na

pitanje saudijskog lista *Al Hajat* oko bilo kakve mogućnosti smanjenja proizvodnje u Saudijskoj Arabiji, Ali al Naimi je kratko odrezao: „Zaboravite na tako nešto“.

Posle ukidanja sankcija, iranska zarada od nafte veća za 90%

TEHERAN - Iran trenutno izvozi 1,7 mil. bbl/d nafte, što bi mereno sadašnjim cenama barela zemlji trebalo da donese zaradu od 21 mlrd. dolara godišnje. Pre ukidanja sankcija, Iran je od smanjenog izvoza nafte u azijske zemlje zarađivao oko 12 mlrd. dolara godišnje. Pre uvođenja sankcija Iran je izvezio prosečno 2,3 mil. bbl/d nafte, a posle toga izvoz je pao na oko 1 mil. bbl/d. *Sputnik News*

Čelnik Chevrona: Za koji mesec, tržište nafte u ravnoteži

NUJORK - Čelnik jedne od najvećih svetskih naftnih kompanija, Chevron-ov izvršni direktor John Watson pridružio se prognozama da će naftno tržište uspostaviti ravnotežu već u narednim mesecima, jer će srezane investicije tzv Big Oil kluba u upstream sektor rezultirati smanjenom ponudom. Watson je rekao za TV mrežu **CNBC**: „Mi smo u sektoru snabdevanja koji vremenom opada bez kapitala ... Razvoj u sektoru naftnih škriljaca u SAD je vidno usporen. I počinjemo da sagledavamo odgovor od strane ponude koji će dovesti tržišta u bolji balans“, rekao je Watson. Komentarišući sastanak OPEC i ne OPEC zemalja u nedelju u Dohi, Watson je rekao da je to „džoker“ koji kratkoročno može da utiče na (rast) cene nafte, ali u konačnici efekat će doći sa strane ponude i potražnje.

Schlumberger: Tradicionalni model poslovanja naftnog servisnog sektora se raspao

NJUJORK - Prvi čovek najveće svetske naftne servisne kompanije kaže da se tradicionalni model poslovanja tih firmi raspao i jedini izlaz je potpuno preispitivanje načina budućeg poslovanja ovog sektora. Kompanije zadužene za pružanje usluga u oblasti proizvodnje nafte (OFS) su bile izuzetno uspešne u poslednjoj deceniji, ali su od prošle godine pale u apsolutni sunovrat, sa masovnim odustajanjima, otkazivanjima ili odlaganjima investicija u upstream sektor, piše **OilPrice.com**. Paal Kibsgaard, direktor logističnog američkog naftnog kolosa Schlumberger, konstatuje da je servisni sektor jednostavno izgubio vezu sa svojim klijentima iz oblasti istraživanja i proizvodnje (E&P). Kao primer, on ukazuje na nesklad između činjenice da su investicije u proizvodnju nafte u poslednjoj dekadi učtverostručene, a da je globalna proizvodnja porasla za svega 15 odsto. Dodaje da ni veći deo rezova u troškovima koje sada sprovode proizvodne kompanije neće biti održiv na dugi rok, jer je to više posledica konkurencije nižim cenama usluga u naftnom servisnom sektoru nego usavršavanja načina rada u sektoru. „Neodrživa finansijska situacija u servisnoj industriji, zajedno sa masivnim smanjenjima poslova, znači da se sadašnje uštede zbog niskih cena usluga mogu u velikoj meri prekorenuti kada upstream aktivnosti počnu da se reaktiviraju“, rekao je Kibsgaard.

Da bi se to sprečilo, CEO Schlumbergera kaže da se OFS i E&P kompanije moraju približiti jedni drugima. Sadašnja praksa u ovoj industriji je takva da E&P kompanije utvrđuju kod kuće planove bušenja i potom nalaze odvojene podizvođače za različite segmente projekta. Ova praksa može biti ekonomična ako je proces dobro koordiniran, ali E&P firme koje istovremeno pokušavaju da vode posao i nadgledaju razvoj novih bušotina, biće verovatno loši menadžeri uloženi dolara svojih akcionara, kaže Kibsgaard i zato predlaže model zasnovan na većoj saradnji između ta dva sektora naftne proizvodne privrede.

Broj bušotina globalno u padu - izuzev u zemljama Persijskog zaliva

DUBAI - Saudijska Arabija i njoj susedne zemlje planiraju povećanje proizvodnih naftnih kapaciteta, čime će odbraniti

sadašnji i budući tržišni udeo i popuniti "rupu" koju je načinio manjak investicija u nove projekte u tom sektoru, piše **Bloomberg**. Očekuje se da će se potrebe za naftom svake godine do kraja decenije povećavati za 1,2 miliona barela godišnje, a projekti u nova polja koja počinju proizvodnju ove godine pokrenuti su kada je cena nafte bila oko i iznad 100 dolara po barelu. Prema podacima Baker Hughes-a (situacija u Rusiji i Kini nije evidentirana), trenutno je broj bušotina u svetu na najnižem nivou od septembra 1999. Taj broj pao je za 12% između februara i marta ove godine, ili za bezmalo 60% u godinu dana. Međutim, zemlje Persijskog zaliva obrću ovaj trend, pa Saudijska Arabija, Kuvajt i UAE trenutno imaju rekordan broj bušotina u poslednjih 20 godina. Saudijska Arabija će iz dva polja povećati output za 650.000 bbl do kraja 2017., a Saudi Aramco najavljuje da će revitalizovati i starija polja, s većim naglaskom na prirodni gas. Kuvajt i UAE imaju još ambicioznije ciljeve. Kuvajt planira da poveća proizvodne kapacitete za 5%, a Abu Dhabi i više, prenosi **Bloomberg**.

LUKOIL "ECTO Diesel".
Navikni se da budeš snažniji.

PORSCHE

PREPORUČUJE

Rosnjeft tržišno najvrednija ruska kompanija

MOSKVA - Rosnjeft je postao najvrednija ruska kompanija, pošto je njegova tržišna vrednost premašila Gaspromovu, prvi put od kako su njihove akcije izlistane na berzi, objavio je u ponedeljak **Bloomberg**.

Vrednost akcije Rosnjefta porasla je u Londonu 4,2%, što je podiglo vrednost naftne kompanije na 51,7 milijardi dolara. Gasprom je istovremeno ojačao vrednost deonice za 1,2%, podižući svoju tržišnu vrednost na 51,5 milijardi dolara. U Moskvi, Rosnjeft je napredovao 2,5%, a Gasprom 0,7%. Gasprom, međutim, i dalje nadmašuje Rosnjeft kada je proizvodnja u pitanju sa osam miliona barela ekvivalenta nafte na dan (boe/d), naspram pet miliona boe/d, koliko proizvodi Rosnjeft.

GAS

Gasprom menja cenovne formule za ključne evropske kupce?

MOSKVA - Moskovski **Kommersant** prenosi informaciju dobijenu „iz izvora“ da je Gasprom promenio formulu određivanja cena prirodnog gasa sa svojim evropskim partnerima, prilagođavajući tarife prema onima na spot tržištu, umesto indeksnog vezivanja za korpu naftnih proizvoda, kao do sada. Vest dolazi posle informacije da je ruski gasni kolos rešio spor sa francuskim Engie-m (ex Gaz de France-SUEZ) oko načina određivanja cene gasa u postojećem dugoročnom ugovoru. Engie će posle toga obustaviti postupak pokrenut pred međunarodnom arbitražom. Kommersant piše da je Gasprom dogovorio sa nemačkim E.ON-om, takođe jednim od partnera u kontroverznom projektu gasovoda Severni tok 2, da dobije kompenzaciju od 800 miliona evra za gas isporučen u periodu 2013-2015., takođe izračunato po novoj formuli koja uzima u obzir cene gasa na spot tržištu. **Sputnik** prenosi da ni jedna od tri kompanije nije želela zvanično da komentariše ovu temu.

Akcionari BP-a glasali protiv povećanja plate direktoru

LONDON - Većina deoničara BP-a, glasala je protiv predloga uprave da se godišnja plata glavnog izvršnog direktora kompanije, Boba Dudley-a za 2015. uveća za čak 20 odsto, na 19,6 miliona dolara, za posao u godini u kojoj je britanski kolos imao rekordne gubitke od 6,4 milijarde dolara i otpustio više od 5.000 radnika, javlja u četvrtak Bloomberg. Glasovi 59% akcionara nemaju, doduše, izvršnu snagu nego su samo preporuka upravi.

Uprava kompanije, međutim, svoj predlog nagrade za rad 61-godišnjeg američkog naftaša temelji na oceni da su rezultati BP-a u prošloj godini nadmašili očekivanja prema praktično svim parametrima koji su bili postavljeni njenom glavnom direktoru. Osim plate, direktor BP-a i drugi čelnici vodećih kompanija primaju penzijski dodatak u visini oko 35% osnovne plate, što je takođe za mnoge akcionare iritantna stavka, piše naftni portal.

ПОСВЕЋЕНИ ЧИСТОЈ ЕНЕРГИЈИ

Berlin objasnio zašto podržava projekat Severni tok 2

BERLIN - Vlada Nemačke odgovorila je na službeni zahtev partije Levih da iznese stav Savezne vlade o projektu rusko-nemačkog gasovoda Severni tok 2 stavom da podržava njegovu izgradnju, „jer je reč o isključivo komercijalnom“ poslu, objavio je ove nedelje ruski portal *Sputnik News*. Zvanični Berlin je ovim stavom prešao preko sugestije u pitanju koji je opoziciona stranka postavila pre par meseci - da ovaj projekat nije u skladu sa evropskim sankcijama prema Rusiji i interesima EU članica preko kojih Gasprom trenutno snabdeva evropu prirodnim gasom. Vlada u odgovoru navodi da će izgradnja nove cevi gasovoda Severni tok pomoći nemačkim preduzetnicima, ojačati energetska sigurnost Nemačke i Evropske unije i doprineti diversifikaciji snabdevanja gasom. Savezna vlada je još dodala da ona nema pravo dav se meša u odnose trećih zemalja i naglasila da su Rusiji sankcije uvedene zbog drugih razloga i da ne mogu uticati na izgradnju gasovoda.

Radovi na polaznoj tački gasovoda Južni tok?

MOSKVA - Na početnoj tački formalno otkazanog projekta gasovoda Južni tok, u Krasnodarskom kraju, obnovljeni su intenzivni radovi, javlja izveštač ruske novinske agencije RNS. Na mestu izvođenja građevinskih radova stiglo je na desetine vozila, specijalne tehnike, izgrađene su prostorije za stanovanje, a na oglasnoj tabli kao izvođač radova imenuje se austrijski Strabag. U moskovskoj kancelariji Strabaga potvrdili su da se radovi na postavljanju tunela kroz planinski venac odvijaju na zahtev Gasproma u okviru projekta Južni tok. Predstavnik kompanije nije naveo zbog čega se prave tuneli, pozivajući se na moguću „strateški značaj objekta“. U kompaniji Strojgasmontaž, koja je izvođač radova Gasproma, saopštili su da se radovi ograničavaju na uređenje prostora i objekata. „Sada završavamo uređenje kompresorske stanice `Ruska`“, rekao je predstavnik kompanije, uputivši novinare da se za ostala pitanja obrate Gaspromu. Iz Gasproma je novinarima preporučeno da se obrate kompaniji-operateru projekta „Južni tok“. Tamo su saopštili da je projekat zatvoren i da „njegov status nije promenjen“, preneo je portal *Sputnik-News*.

**OSTVARI SAVE&DRIVE
POPUST**

DO 5 DINARA/LITAR

DO 25% PO ARTIKLU ILI USLUZI**

NOVO!

OMV
MOVING LIFE

*Popust od 5 RSD/L, odnosi se na derivat MaxMotion Super 100 BMB 100.
**Popust od 25% sa odnosi na odabrane proizvode ili usluge iz OMV asortimana.

Hrvatska: Ipak plutajući terminal za LNG, uz smanjeni kapacitet

ZAGREB – Hrvatska se odlučila ipak za varijantu plutajućeg LNG terminala u severnom Jadranu i namerava da ga izgradi u 2018. godini. Početni kapacitet iznosio bi oko dve milijarde kubnih metara gasa godišnje, kazao je za Reuters ministar privrede

Sa MOL-om o Ini ne pre leta

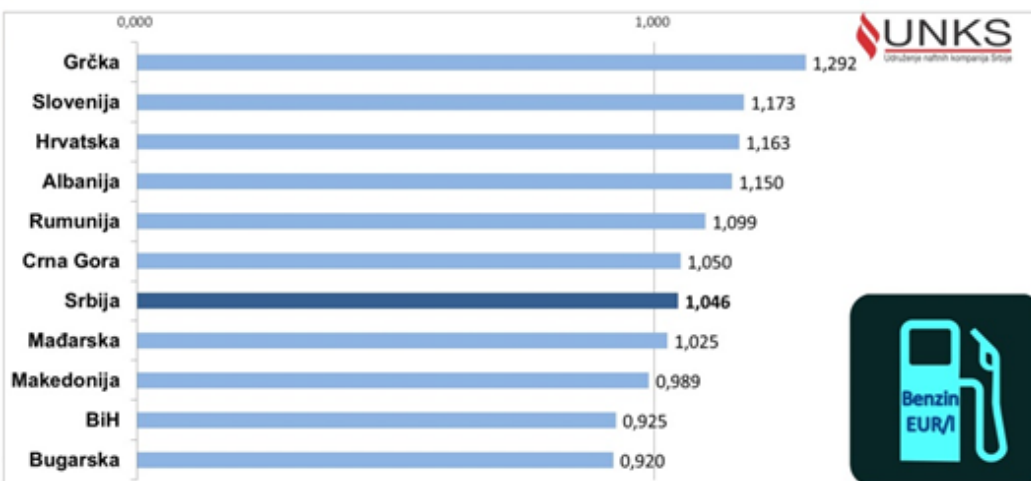
ZAGREB - Panenić je rekao i da vlada u Zagrebu želi da obnovi razgovore s mađarskim MOL-om o partnerstvu i načinu upravljanja naftnom kompanijom Ina. "Ne mogu garantovati da će do toga doći pre leta, ali Vlada radi na svojoj pregovaračkoj poziciji. Želimo da se (u pregovorima) primarno fokusiramo na investicije i poboljšanje poslovanja Ine", kaže Panenić.

Hrvatske Tomislav Panenić. "To ne znači da odustajemo od kopnenog terminala, ali u ovom trenutku smatramo da možemo osigurati stabilnost tržišta plutajućim terminalom", dodao je Panenić u intervjuu, objavljenom u utorak. Prvobitni planovi uključivali su, podseća Reuters, kopneni terminal na ostrvu Krk kapaciteta od oko šest milijardi kubika gasa za tržište zemalja srednje i istočne Evrope.

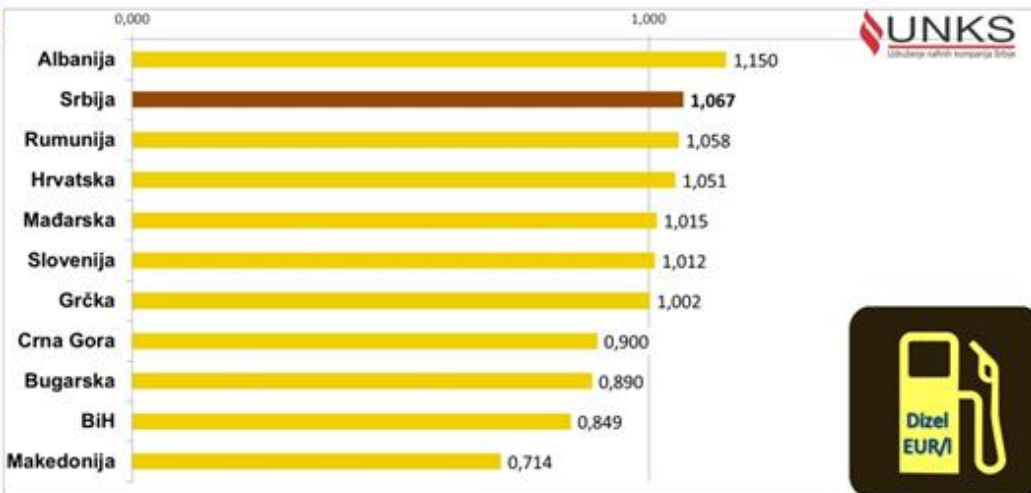

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona (13/04/2016) u € (Izvor: UNKS)

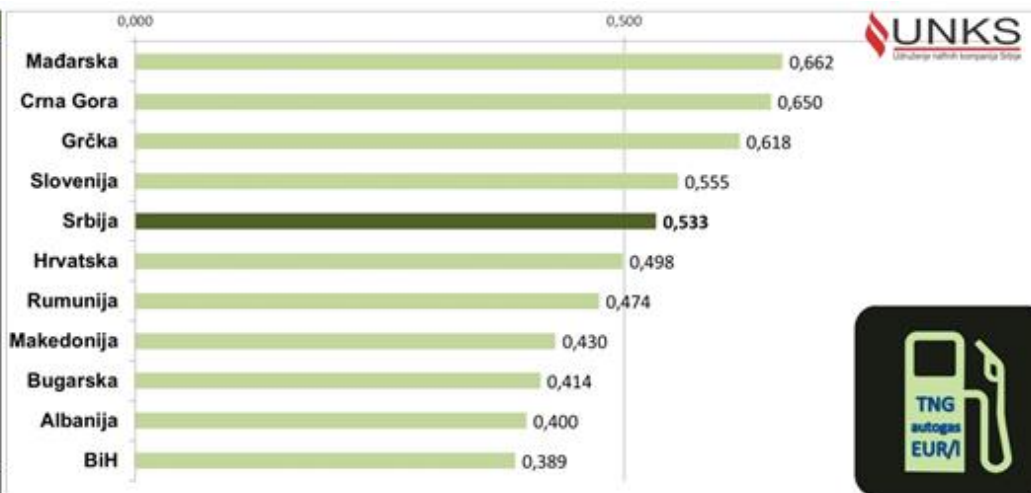
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
UNKS	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1,292	120,11%
Slovenija	1,173	109,05%
Hrvatska	1,163	108,15%
Albanija	1,150	106,91%
Rumunija	1,099	102,12%
Crna Gora	1,050	97,61%
Srbija	1,046	97,21%
Mađarska	1,025	95,29%
Makedonija	0,989	91,97%
BiH	0,925	86,03%
Bugarska	0,920	85,56%
Prosečna cena u regionu	1,076	

Dizel EN590 (EUR/l)		
UNKS	Evro dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Albanija	1,150	118,14%
Srbija	1,067	109,58%
Rumunija	1,058	108,71%
Hrvatska	1,051	108,02%
Mađarska	1,015	104,31%
Slovenija	1,012	103,96%
Grčka	1,002	102,93%
Crna Gora	0,900	92,46%
Bugarska	0,890	91,39%
BiH	0,849	87,19%
Makedonija	0,714	73,31%
Prosečna cena u regionu	0,973	

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
UNKS	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Mađarska	0,662	129,49%
Crna Gora	0,650	127,16%
Grčka	0,618	120,90%
Slovenija	0,555	108,58%
Srbija	0,533	104,20%
Hrvatska	0,498	97,51%
Rumunija	0,474	92,79%
Makedonija	0,430	84,08%
Bugarska	0,414	81,02%
Albanija	0,400	78,25%
BiH	0,389	76,02%
Prosečna cena u regionu	0,511	

Informacije o
carinskim
propisima

Informacije o
porezima

Izrada
biznis
planova

Pomoć oko
projekata
za EU

Pravna pomoć
i ljudski
resursi

Pomoć
prilikom
izvoza

Podrška u
traženju poslovnih
partnera

Istraživanje
stranih
tržišta

Pomoć
pri pokretanju
biznisa

Kako da pokrenem sopstveni posao?

Pozovite nas
011/33 00 910

NOVA KOMORA. NOVE USLUGE. ZA SMART BIZNIS

 www.pks.rs

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

1857

WPCSERBIA

NEDELJA - DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave